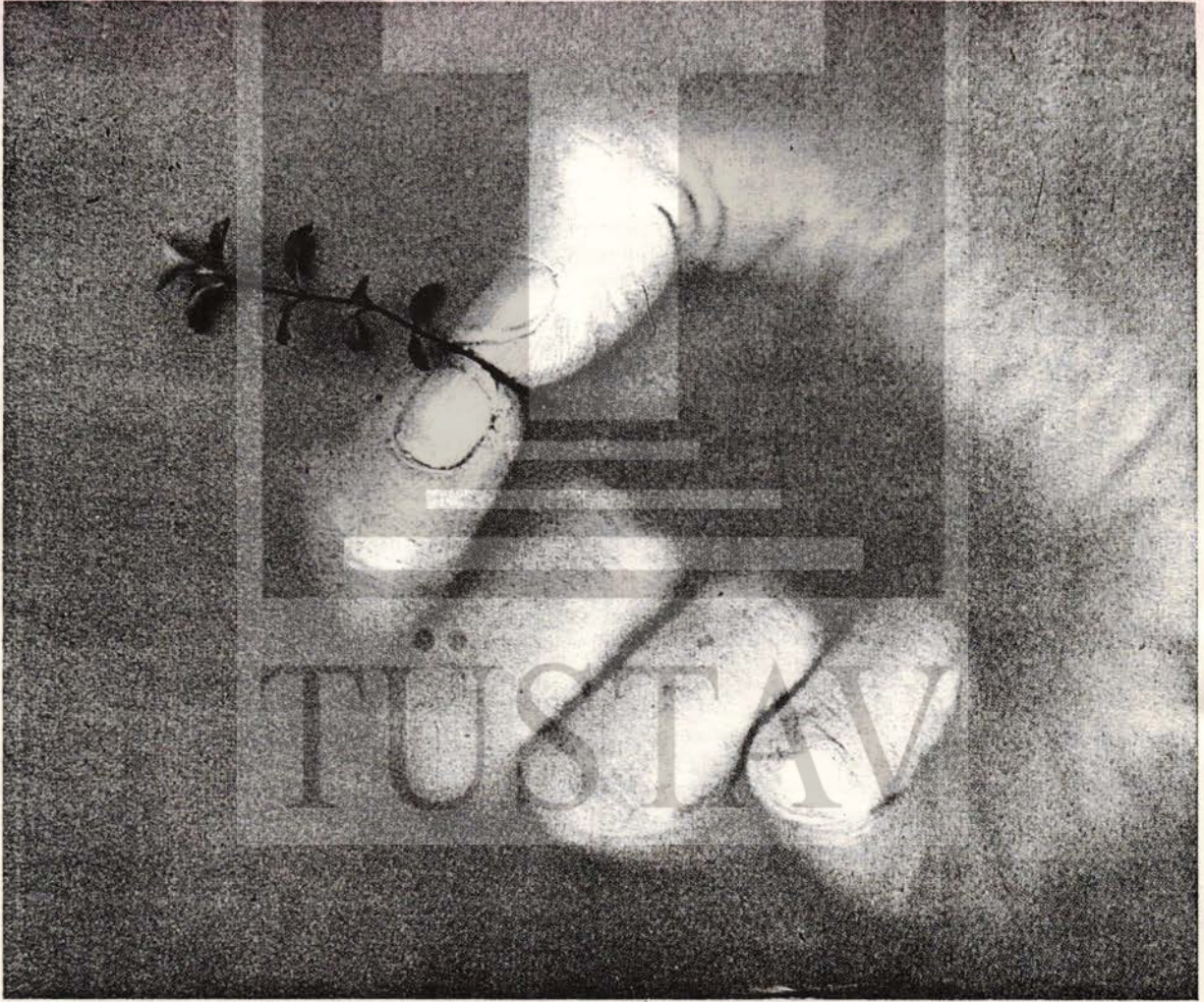

banks

BANKA ve SİGORTA İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

TOPLU SÖZLEŞME TASLAĞININ YAŞAMA GEÇMESİ İÇİN

BİRLİK; YAPICI ve GEREKLİ

(1)

MART

1989

Kapak Fotoğrafi:
Emergency Pool.Fac.
İFSAK 5. İstanbul
Uluslararası Fotoğraf
Yarışması Saydam Ödülü

SAYI: 1
MART 1989

Banka ve Sigorta İşçileri
Sendikası Yayın Organı,
Sahibi: Genel Başkan:
Mehmet Ali EVCİT. Yazı
İşleri Müdürü: Av. Hüseyin
AYDIN, Yönetim Yeri:
Gazeteci Erol Dernek
Sokak Hanif Han No: 11
Kat: 3 Beyoğlu/İSTAN-
BUL. Telefon: 152 90 05
-06-07-08

Yayına Hazırlayan: Ajans
Açı - Dizgi: Kros Fotodiz-
gi - Baskı: Kent Basımevi

**BANKS GENEL MER-
KEZİ:** Gazeteci Erol
Dernek Sokak Hanif
Han No: 11 Kat: 3 Be-
yoğlu/İSTANBUL. Tele-
fon: 152 90 05-06-07-08

**BANKS ANKARA ŞU-
BESİ:** Mithatpaşa Cad.
Hürriyet Apt. 44/18 Ye-
nişehir/ANKARA
Tel: 131 51 33/135 34 57

BANKS EGE ŞUBESİ:
Cumhuriyet Bulvarı Pi-
ray Apt. 231/4 Alsan-
cak/İZMİR Tel: 21 44 51

**BANKS KARADENİZ
BÖLGE TEMSİLCİLİ-
Ğİ:** Kale Mah. 19 Mayıs
Bulvarı, Cumhuriyet İş-
hanı Kat: 5 SAMSUN
Tel: 50 877

**BANKS GÜNEY BÖL-
GE TEMSİLCİLİĞİ:**
Karasokulu Mah. 102
Sok. No: 27 Baykam İş-
ham ADANA Tel: 12 05
48

AKBANK'TA EK ZAM

Banksis Sendikası ile Akbank arasında sürdürülen görüşmeler sonucu 1 Ocak 1989 tarihinde geçerli olmak üzere ücretlere ortalama %25 ek zam alındı. Ek zaminin ortalama maaşlara aylık 70.000.— TL. kadar bir ek gelir getirdiği belirtildi.

VAKIFBANK'TA SÖZLEŞMEYE DOĞRU

BASS Sendikası Vakıflar Bankası sözleşmesi için son hazırlıkları yapıyor. Sendika üyelerinin toplu sözleşme istemleri için bir anket formu yayınladı ve işyeri toplantıları ve gezilerine yoğunluk kazandı. BASS, 1 Mayıs 1989 tarihi itibarı ile yürürlüğe girecek toplu sözleşme için önümüzdeki haftalarda sözleşme görüşmelerine başlayacağını açıkladı.

OSMANLI BANKASI SÖZLEŞMESİ

BASS Sendikası'nın örgütlü bulunduğu Osmanlı Bankası'nın yeni toplu sözleşmesi geçtiğimiz günlerde imzalandı. Oldukça hareketli geçen toplu sözleşme süreci işkolumuzun karşı karşıya olduğu yasal kısıtlamalar ve bu kısıtlamalardan cesaret alan banka işverenlerinin katı ve uzlaşmaz tutumlarını bir kez daha sergiledi.

Sendikamızın Osmanlı Bankası çalışanlarının ekonomik ve sosyal istemleriyle oturduğu sözleşme görüşmeleri işverinin "grev yasağı"ndan aldığı cesaretle takındığı uzlaşmaz tavır nedeniyle tıkandı. Sü-rüncemede bırakılan sözleşme süreci, Osmanlı Bankası çalışanlarının Genel Müdürlük ve İstanbul Şubelerinde gerçekleştirilen yemek boykotu ve diğer anlamlı protestoları ile Yüksek Hakem Kurulu'na gitmeden bağlandı.

VE BASS BERAT ETTİ

Geçtiğimiz aylarda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın BASS'ın kapatılması için Ankara'da açtığı dava sonuçlandı ve sendikamızın kapatılması istemi haklı görülerek reddedildi.

BASS konuya ilişkin yaptığı açıklamada "Davanın açılmasından itibaren üyelerimizin gösterdiği birlik ve dayanışma ile sendikamızın varlığını sürdürmesi yolundaki azim ve kararlılıktan ötürü minnet ve şükranlarını ve bu inanç içinde, varlığının temelini oluşturan üyelerine ve işçi sınıfına hizmetini eksiksiz yerine getirmeye çalışacağını" bildirdi.

3.5 MİLYARA REKLAM

1988 yılında basında ve televizyonda en fazla reklam yapan kuruluşlar belli oldu. Bir reklam şirketinin yaptığı araştırmaya göre reklamlarda ön sırayı bankalar alıyor. Yapı ve Kredi Bankası'nın basında yaptığı reklamların tutarı 1.845.940.000.—TL., Televizyonda ise 1.658.440.000.—TL. Görünen toplam reklam tutarı 3.504.380.000.—TL.

BAKANLAR KURULU FİET ÜYELİĞİMİZİ ONAYLADI

Bakanlar Kurulu bir dizi yazışmanın ardından, başvurumuzdan yaklaşık 10 ay sonra 24.11.1988 tarihinde FİET'e üyelikimizi onayladı.

2. Genel Kurul'da alınan kararlar doğrultusunda FİET'e üyelik için gerekli işlemleri kısa sürede tamamlayan sendikamız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yapılan başvurunun yasa gereği üç ay içinde geri çevrilmemesi üzerine, FİET'e 13 Haziran 1988 tarihinde üyelik için başvurmuştu. FİET'in 26-27 Temmuz 1988 günlerinde yapılan 56. Yönetim Kurulu toplantısında bu başvuru görüşülerek onaylanmıştır.

TÜRKİYE'DE İZİNLER AZ

ILO çeşitli ülkelerde resmi tatil ve yıllık izin sürelerini belirleyen bir araştırmanın sonuçlarını açıkladı. Araştırma kapsamı ülkelerden resmi tatiller Irak'ta 21, Meksika'da 17, Ekvator ve Portekiz'de 16, Şili'de 14, Yunanistan, Bolivya, Peru, İsviç ve Japonya'da 13, Suriye ve Türkiye'de 12 gün. Yıllık izin süreleri ise Belçika'da 4, Avusturya, İspanya, Fransa, İngiltere 5, İtalya, Lüksemburg, F.Almanya'da 3-5, Türkiye'de ise 2-4 hafta. Araştırma sonuçlarına göre Türkiye ücretlilerin en az izin kullandığı ve izin hakkına sahip oldukları ülkeler arasında.

TÜRK-İŞ'İN SÖZLEŞME POLİTİKASI BÜTÜNSSEL

Türk-İş Başkanlar Kurulu toplu sözleşme stratejisi için özel bir önem taşıyan grev ve uyuşmazlık tarihlerinin denk düşürülmesi konusundaki ilkesel kararını 26 Aralık 1988 günü yaptığı toplantıdan sonra açıkladığı bir programla somutladı. Bu programa göre;

- ★ 1.3.1989 tarihinde toplu sözleşmelerinin süreleri bitenler de içinde tüm Türk-İş üyesi sendikalar, çoğunluk tesbiti ve yetki için yasal prosedüre derhal başvuracaklar.
- ★ Sözleşmeleri 1 Ocak 1989 tarihinde yenilenecek olan sendikalar, tüm işlemleri en geç ay sonuna dek bitirerek Ocak 1989 sonunda fiili grev başlatılması aşamasına gelecekler.
- ★ Sözleşmeleri 1 Şubat 1989 tarihinde yenilenecek olan sendikalar, en kısa süre içinde uyuşmazlığa giderek itibarıyla fiili grev aşamasına geliş kesineleşecekler.
- ★ Sözleşmeleri 1 Mart 1989 tarihinde yenilenecek olan sendikalar, çalışmalarını Mart ayının ilk haftasında grev aşamasına kesineleşecek biçimde gerçekleştirecekler.

Toplu uyuşmazlık programının Sendikamızın içinde bulunduğu toplu iş sözleşmesi sürecini de yakından ilgilendiren bir maddesi de şöyle: "Toplu iş sözleşmelerinin bağlanma koşulları grev yasağı alanına giren sendikalar, Yüksel Hakem Kurulu'nun sürdürdüğü olumsuz tutum ve yapısı dikkate alınarak tesbit, yetki, çağrı, müzakere ve uyuşmazlık sürelerini azami ölçüde Mart 1989 ayı sonundan önce bitmeyecek şekilde uzatarak prosedürü yürütecekler ve yukarıda açıklanan gelişmelere destek, dayanışma sağlayacaklardır."

Sözkonusu program, sözleşme görüşmelerine başlamış ve önümüzdeki günlerde başlayacak olan TARIM-İŞ, TÜRKİYE MADEN-İŞ, PETROL-İŞ, LİKAT-İŞ, TEKİDA-İŞ, AĞAÇ-İŞ, KOOP-İŞ, SELÜLOZ-İŞ, BASIN-İŞ, BASS, KRİSTAL-İŞ, TÜRK METAL, DOKGEMİ-İŞ, TEZKOOP-İŞ, TÜRKİYE DENİZCİLER, HAVA-İŞ, SAĞLIK-İŞ, TGS, ŞEKER-İŞ, TOLEYİŞ, BELEDİYE-İŞ, YOL-İŞ, DERİ-İŞ, BASİSEN, TÜMTİS, ÇİMSE-İŞ sendikalarının toplu sözleşmelerini doğrudan ilgilendiriyor.

1

2

Toplu sözleşmeye doğru işyerleri toplantıları yoğunluk kazandı. Şubelerimizde de sürdürülen toplantılarda sürekli olarak sorunlar tartışılıyor ve giderilmesi yöntemleri üzerinde duruluyor. Sendikamız sosyal etkinlikleri de aynı anda üyelerimizin arasındaki birlikteliği ve yakınlığı artırıyor. 1. Ankara Şubesinde toplanan temsilciler, 2. Ankara Sanat Tiyatrosu'nda oynanan Sacco ile Vanzetti oyununa giden üyelerimizden birkaçı, 3. Ankara Şubesi genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı. 4. İstanbul genel merkezimizde temsilcilerle yapılan bir toplantı. 5. İstanbul Menkul Değerler Merkezi'nde Genel Mali Sekreter Erol Ayar toplantıda konuşurken, 6. Mecidiyeköy'de düzenlenen bir öğle işyeri toplantısı... 7. İstanbul'da üyelerimiz Dostlar Tiyatrosu'nda oynanan "Üzbik Baba" oyununda birlikte...

3

4

5

6

7

Türkiye'nin gündeminden hiç inmeyen ve incemeyecek olan tam tersine etkisini artırarak sürdürecektir olan bir gerçek var: Dış borç

Nedir Dış Borç?

Ekonomiyi etkileyen boyutu nedir?

Nasıl alındı, nasıl alınıyor ve nasıl geri ödeniyor?

Görünen ve görünmeyen boyutları var mı?

Bütçeye yükü ne düzeyde?

Kimler alır kimler verir?

Borç yığdın kamçısı mı yoksa sırtına vurulan kırbaç mı?

KORKUNÇ RAKAMLAR

Dış borç için yukarıda sıraladığımız sorulara benzer yüzlerce soru sorulabilir. Çünkü ülkemiz özellikle 1980 Eylülü sonrası artan ve katlanan biçimde ağır dış borç yükünün altına girdi. Merkez Bankasının açıkladığı rakamlara bakılırsa 1980 başında borç 13.6 milyar dolar... 1988 yılında ise Hazine ve Dış

Ticaret Müsteşarlığı'nın rakamlarına göre Türkiye'nin döviz tahahhütlerinin toplamı 60 Milyar 547 Milyon dolar. Yani Merkez Bankasının Ocak döviz kuru ile borç 100 trilyon lirayı geçiyor. Bu rakam 1989 yılı bütçesinin 3 katı...

BİLİNMEYENLİ DENKLEM

Ancak hemen belirtelim. Ülkemizin dış borcu birçok yönüyle bir "Çok bilinmeyenli denklem" özelliğini koruyor. Ama bütün niteliklerine rağmen bilinen birçok yan da var. Yukarıda verdiğimiz rakamlara Türkiye'de yerleşik kişilerin döviz tevdiat hesapları dahil değil. Ayrıca çok yüksek boyutlarda olduğu düşünülen Amerikan askeri kredileri de... Özellikle Amerikan askeri kredilerinin yarattığı basınç çok büyük ve giderek daha da büyüme gösterecek nitelikte...

7 Kasım 1988 tarihli Dünya

UÇAN KUŞA BORÇ

Türkiye'nin dış borçlarının alacaklılara göre dökümü yapıldığında en büyük payı, Dünya Bankası almakta. Dünya Bankası'nın tek başına faizlerle birlikte alacağı 11 milyar 900 milyon Doları buluyor. OECD ülkelerinin 15 milyar Dolarlık alacağına karşılık, OPEC ülkelerinin alacağı 1 milyar 510 milyon Dolar. Avrupa Bankası ve Bankerlerinden alınan ise ("Kibar" adı Avrupa Serbest Para Piyasası" 11 milyar Dolar. Özel kuruluşların alacağı 3 Milyar 900 milyon Dolar.

Kaynak mı? Kaynak Maliye ve Gümrük Bakanlığı

Gazetesinde yer alan kaynağı Amerikan askeri çevreleri olan bir habere göre Türkiye'nin ABD'ye kredili askeri malzeme satışından dolayı 20 yıl süreli ve faizleri yüzde 13'e kadar yükse-

len 121 milyar 253 milyon 686 bin dolar borcu bulunuyor. Ve 1 Ekim 1988 tarihinde yürürlüğe giren. 1989 ABD bütçesine göre 7 ve 20 Kasım, 5, 15, 22 Aralık ve 3. 17 Ocak tarihleri arasında 20 Milyon dolar faiz ödenmeli. Amerikan askeri yetkilisi bu konuda ayrıca şunları söylemiş:

"Türkiye yüksek faiz borçlarının ana paralarını ödeyerek faizden kurtulabilir ve ikinci bir 200 milyon dolar ödeme yaparak gelecek yılların yükünü hafifletebilir."

"AL DA

NASIL ALIRSAN ALI"

Öte yandan 1988 yılı içinde 6.3 milyar dolar borç ödemesi yapılmış. Bu rakam 1987 yılına göre % 41.3 oranında fazla. 1989 yılı bütçesine göre ise ödenecek dış borç bütçenin % 40'ı kadar.

Borç alma ve verme işlemlerinde diğer bir cephe bankaların borçlanmalarındır. Sözgelimi

BORÇ: DİPTEN GELEN DALGA...

100 DOLAR KAZANCIN 45 DOLARI BORCA

Sabancı'da niye yakınıyor?

"Çılgınca borçlanma başka alanlarda da hataları gündeme getirir. Bir gün borçlanırsın ama, ana parayı ve faizi ödemek zorundasın. Daha hızlı borçlanmaya gidersin. Borçlanmada yeni metodlar ararsın, köprüyü satayım, bunu yapayım dersin. Her adımı attıkça sorun ürer, büyür, ileriye erteleyen büyümüş bir şekilde gidersin. Firmalarda oran, denge bozulmuşsa batır, devlet de batır. Devleti haraç-mezat satmazlar ama, onun da batışının başka sorunları yaşanır. Tüm insanlar acıyı paylaşır ve maalesef sırtı kalın olanlar az etkilenir. Gene gelir benim talihsizlerime ağır yük."

Ekim ayı içinde İktisat Bankası 25, Yapı Kredi 30, Pamukbank 23, Garanti Bankası 25 milyon dolar borç aldı. Ayrıca Yapı Kredi 60 Milyon dolarlık sendikasyon kredisinin anlaşmasını Aralık ayının son günlerinde imzaladı. Bu kredilerin çoğu ise kısa vadeli veya orta vadeli. Dolayısıyla yükü heme hissedilebilecek durumda.

layısıyla yükü hemen hissedilebilecek durumda. Tersini düşünmek ise olanaksız.

Sadece bunlar mı?

Değil...

Bir de Büyükşehir belediyele-
rinin aldığı krediler. Holdingle-
rin teknik yardım anlaşmalarının
yükü ve daha birçok dışa bağımlı-
lık ilişkileri ekonomiyi derin-
den sarsıyor.

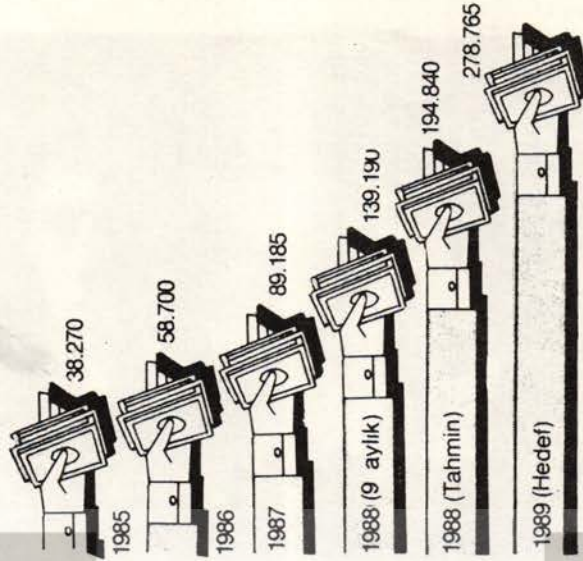
KAOS

Görüldüğü gibi tam bir kaos
olan borç alımı ülkeyi tam bir

Bir Öğretim Üyesi

DOÇ.DR. HÜSNÜ
KIZILKAYALI
(BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ)

"Borçların büyük miktarı 2/3
si de son on yıl içinde alınmış.
Bunun karşılığında yapılanlar
nedir? Bir takım yol, köprü, alt-
yapı buna karşılık fert başına
milli gelir son 10 yıl içinde Dolar
bazında azalmıştır. Dolar bazın-
da 1500 Dolardan 1200 hatta 1100
Dolar seviyesine inmiştir."

KİŞİ BAŞINA DIŞ BORÇ: 278.765 TL.

1988 yılının belirgin özellik-
lerinden biri de yalnızca yük-
sek oranda borçlanma değil,
aynı zamanda borç ödemelerinde
görünen yüksek artıştır. Bu
dönemde IMF'de dahil toplam dış borç
ödemeleri 1987 yılına oranla % 41.3 oranında
artarak 6.300 milyon dolar
düzeyine ulaştı.

Ülkenin dışardan aldığı
borçtan fazlasını, dış borç olarak
geri ödemesi ulusal gelirdeki
net artışın "refah" üzerindeki etkisini ortadan kaldı-

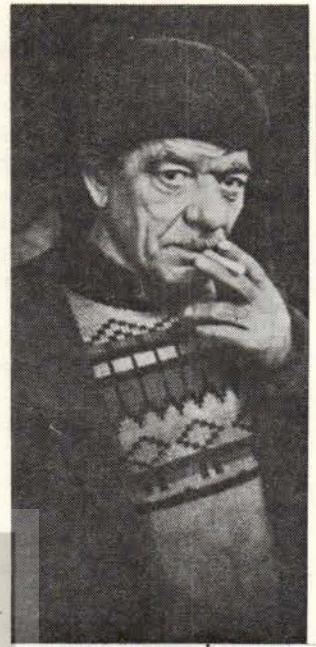
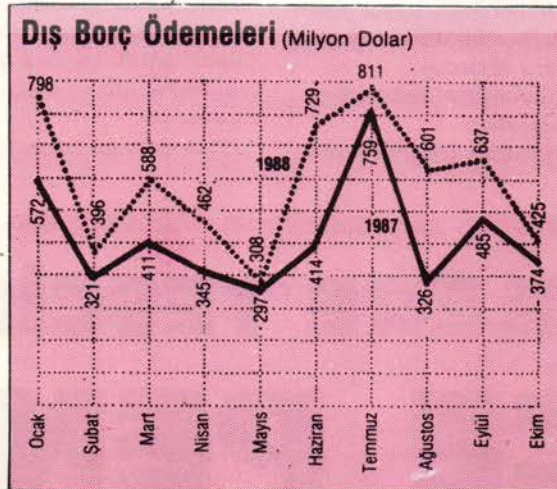
ıyor. Dış borç ödemelerindeki
artış ödemelerin milli gelire
oranının artmasına da neden
oluyor. Başka bir deyişle kazanılan
her 100 doların 45 doları borca gitti. 1988 yılında her
ay kişi başına düşen dış borç
ödemesi 16.235 TL. yıllık yük
ise 194.840 TL. oldu. Bu duruma göre 1989 yılında her yurttaş
tahmini olarak 278.765 TL. borç
ödeyecek.

Ülkemizde işte böylesine bir kısır
döngü ve dışa bağımlılık sü-
recinin içine sokuldu.

karanlığa sürükleyecek boyutta.
Kazanılan her 100 doların 45 doları
borca gidiyor. Bunun için geniş halk
kesimlerini ilgilendiren eğitim ve sağlık
harcamalarından kısıntıya gidiliyor. Yanlış

ekonomi politika sonucu dış borç
ülkeyi yangın yerine dönüştürmeye
aday.

Kısaca borç yığının kamçısı değil,
halkın sırtına vurulan bir kırbaç...

BÜTÇE 33 TRİLYON İÇ BORÇ 18.9 TRİLYON

Trilyonlarca lirayı dışarıya
borçlu olan ülkemiz borç gir-
dabına her geçen gün daha
fazla girerken içborç stoku da
azalmıyor, çoğalıyor. 1987 yılı
sonunda 15 trilyon 1986 milyar
lira olan iç borç 1988 yılı so-
nunda 18.9 trilyon liraya ulaştı.
Kamu finansman açığını üst
üste çıkardığı vergi yasalarına
rağmen karşılayamayan Özal
yönetimi, 1988 yılında 3.8 tril-
yon lirası devlet tahvili, 5.1 tril-
yon lirası da hazine bonusu ol-
mak üzere toplam 8.9 trilyon
liralık kamu menkul kıymeti
ihraç ederek finansman sağla-
dı. Aynı yıl içinde 1.4 trilyon li-
rası devlet tahvili geri ödemesi,
4.5 trilyon lirası da hazine
bonusu geri ödemesi olmak
üzere 5.8 trilyon liralık geri
ödeme gerçekleştiren hazine-
nin sahip olduğu iç borç sto-
kunda, 1988 yılında net artış
ise 3.1 trilyon lira...

Yani hazinenin dış borcu
belki de yıl sonunda böylelikle
bütçenin tutarı kadar olac-
cak.

Alternatifsiz ekonomi politi-
ka sürdürmenin, devlet yön-
etmenin böylesi de zor bulu-
nur galiba...

Ne dersiniz?

1988: Ekonomik açıdan yıkım ve dışa bağımlılık sürecinin derinleştiği bir yıl. 1988, 1989 yılının da nasıl olacağını belirtirlerini somut olarak gösteriyor. 1989 yılının getireceklerini ve/veya getirebileceğini gerçek olarak saptanmanın yolu 88'in verileri gözden geçirmekle olanaklı.

O halde 1988 yılının genel ekonomik gidiş ve ücretliler açısından durumu nedir?

- Enflasyon ne oranda artmıştır,
- Ödemeler dengesi ne durumdadır,
- İşsizlik nereye dayanıyor,
- Gelir dağılımının durumu nedir?

Ve 1989 yılında da bütçeye göre devletin kesesini kimler dolduracak ve devlet parasını nasıl harcayacak?

ENFLASYON 3'LÜ RAKAMLARA DAYANDI

Hükümetin 1988 yılı programına göre enflasyonun "makul seviyeler çekileceği" ve % 35 dolaylarında kalacağı belirtilmişti. Şubat 1988 tarihinde yayınlanan hükümet programında bu sözler var. Oysa ardından birkaç ay geçmedi enflasyon hızla tırmanmaya başladı. Oran % 40, % 50, % 60 derken, yıl sonunda % 90 sınırına geldi. Aynı dönemde Yusuf Özal, "Yaz aylarında yaş sebzenin piyasaya gelmesiyle enflasyonun düşeceğini" söylemişti. Bunu söylerken TV'de pişkin pişkin bilgiççe insanlara bakıyordu.

Oysa ülkeyi belirsizliklere gö-

türen süreç Özal'ın 24 Ocak Kararları günlerinde başlıyor. "Transformasyon" dediği yıkım politikası temeline dayanıyordu.

Bu ekonomi politika sonucu ortaya çıkan durum ise 1988 yılında çok daha belirgin olarak açığa çıktı. Nasıl mı?

- Üçlü rakamlara dayanan enflasyon
- Ücretlilerin gerçek gelirlerinde çift rakamlı düşme,
- Kırsal kesimin yıkımı, verimliliğin beklenen oranlarda gerçekleşmemesi,
- Artan ve yoğunlaşan iflaslar,
- Avrupanın hiç bir ülkesinde olmayan ve durdurulamayan işsizlik,
- Gelir dağılımının ücretliler ve tarım kesimi aleyhine gelişmesi,
- İmalat sanayinin çöküş sürecinin hızlanması,
- İç borçlanmanın artması ve dış borcun dayanılmaz boyutlara fırlaması,
- Mevduat ve kredi faizlerinde yükselme
- Sanayide tekelleşme süre-

cinin artması ve banka karlarının yüksek düzeylere yükselmesi,

- Dış alım ve dış satım arasındaki dengesizliğin ülke çıkarlarına ters gelişme göstermesi ve buna bağlı olarak vergi oranlarının artırılması, ücretlilere yeni yüklerin bindirilmesi.

SOKAKLAR İŞSİZLE DOLU

Enflasyonun en dramatik sonuçlarından biri işsizliğin artmasıdır. Ülkemizde işsizliğin ortadan kaldırılması için gerekli politikaların olmadığı olanların ise işsizliği durduramadığı açık. Çünkü işsizlik yalnızca duran yatırımların artması sonucu çözümlenemez.

Erken emeklilik hakkı, kırsal

- Diyanet işlerine ayrılan para 8 bakanlıktan daha çok.
- 8 yıl önce dış borç ödemeleri bütçenin % 5'i idi, 1989'da ise % 40..
- 1989 yılı için öngörülen faiz ödemeleri 9.3 trilyon lira.
- Resmi rakamlara göre bütçe açığı 1988 yılına göre % 82.8 arttı. Açık 4 trilyon 480 milyar lira.

kesimin gelirlerini yükseltme, ekonomik büyümenin sağlıklı ile ve daha da önemlisi enflasyonun geri çekilmesi ve gelir dağılımının "adaleti" ile durdurulabilir, geri çekilebilir. Sorunu aile planlaması ile çözümlenir.

Enflasyon, Transformasyon, Devalüasyon, Liberasyon...

HOLDİNGLERE TESCİLLİ BÜTÇE PENÇESİ

İŞTE 1988 YILINDA ALINAN KİMİ BORÇLAR

KAMU SEKTÖRÜ: Dünya Bankası: 293 milyon dolar, Avrupa Konseyi İskan Fonu: 198 milyon dolar. TKKOl tarafından sağlanan kredi: 133 milyon dolar, hazinenin tahvil ihracı: 297 milyon dolar, Japon bankaları: 298 milyon dolar, mali sektör ve finansman: 127 milyon dolar, ihracat sigorta kuruluşları: 12 milyon dolar.

MERKEZ BANKASI: Tahvil ihracı yoluyla sağlanan kredi: 179 milyon dolar, bankarist'den sağlanan sendikasyon kredisi: 100 milyon dolar, kredi mektuplu döviz tevdiat he-

sabı: 434 milyon dolar.

TİCARİ BANKALAR: Eximbank'ın tahvil ihracı yoluyla sağladığı kredi: 197 milyon dolar. Turizm Bankası'nın yeni kredisi: 78 milyon dolar, İş Bankası: 125 milyon dolar, Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası: 56 milyon dolar, Yapı ve Kredi Bankası: 65 milyon dolar, Türk Dış Ticaret Bankası: 60 milyon dolar.

DİĞER SEKTÖRLER: Proje Kredisi: 711 milyon dolar, diğer krediler: 155 milyon dolar, özel sektör: 45 milyon dolar.

yılında belirgin olarak bu olay yineleni. Büyüme % 6.5 oranında kaldı. Ancak "büyüme" imalat sanayiinde ve ağır sanayide bir büyüme değil: "büyüme" kent belediyelerinin, enerji sektörünün inşaat yatırımlarının genişlemesinden kaynaklanıyor... bu nedenle de sağlıklı olarak nitelenmez. Çünkü tüten yeni bir fabrika bacası yok, bir sanayi kompleksi kurulmadı madencilik alanında yeni üretim kaynakları da sözkonusu değil. Oysa ekonominin reel koşullarına ve potansiyeline uygun bir büyüme olması da zorunlu.

Bunun içinde kaynaklar ile harcama dengesinin kurulması kaçınılmaz olmalı. Ülkenin potansiyeli üzerinde yapılmayan yatırım harcamaları sonunda darboğaz yaratıyor. Rasyonel ve ratabilite kuralları gözlenmeden gerçekleşmiş bir büyüme, içinde aç insanların yaşadığı gecekonduya uydu anteni takmak gibidir.

"AÇIK NE İLE KAPATILACAK?"

İç ve dış borçlanmanın artması ödemeler dengesi sürekli bozuyor, açık verdiriyor. Yönetim bundan tek kurtuluşu vergi oranlarını arttırmakta görüyor. Bütçeyi bir "ödemeler dengesizliği" bütçesi durumuna getiriyor. 1989 yılında da bu durum aynı mantıkla sürdürülüyor ve bütçenin, 5 trilyon açık vereceği açıklanıyor.

"...NÜKLEER SİLAH MI?"

Avrupa, Asya ve Amerika'da Orta menzilli nükleer silahların kaldırılması anlaşması gereği, bir çok füzenin konuşlandırıldığı rampalardan sökülerek, imha edilmesi sürerken NATO, ülkemizi yeni ve modern nükleer silahlarla donatmanın yollarını arıyor. 26 Ocak 1989 tarihli Milliyet Gazetesi'nde yer alan habere göre, NATO Başkomutanı Galvin "Ortak savunmada boşluk yaratılması nedeniyle Türkiye'ye

yeni nükleer silahların konuşlandırılması gerektiğini" bildirdi ve bu silahların da modernize edilmesinin zorunlu olduğunu açıkladı.

Dünya'da genel bir yumuşama havasının estiği ve Nükleer silahların yanında, konvansiyonel ve kimyasal silahların yeniden gündeme geldiği bu günlerde, ülkemizin tehlikeli bir maceraya sürüklenmek istenmesi barış güçlerini tedirgin ediyor.

- 1989 yılında vergi gelirlerinin 1988 yılına göre artış oranı % 61.4...
- Eğitim harcamalarının bütçedeki payı % 9 dolayında
- Sağlık harcamaları için ayrılan pay % 2.7
- Ekonomistlerin ortak görüşü: 1989 bütçesinin öngördüğü enflasyon % 70-80, büyüme % 6.5 oranlarında.

fus artışı ile açıklamanın da gerçekliği yoktur. Ülkemiz işsizliği ortadan kaldıracak potansiyel ve aktif kaynaklara sahiptir. Önemli olan bunun dikkate alınarak işsizliğe yeni önlemlerin getirilmesidir.

"ÖDEMELER DENGESİ"

Kağıt üzerinde büyümenin arttığı sürekli vurgulanmakta. 1988

TOPLU SÖZLEŞME TASLAĞININ BİRLİK; YAPICI

18-19 Şubat 1989 tarihlerinde yurdun çeşitli bölgelerinde toplu sözleşme taslağımızın tanıtımı ve taslak konusundaki görüşlerin alınması amacıyla bir dizi temsilciler kurulu toplantıları düzenlendi.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Diyarbakır, Adana ve Samsun'da yapılan Temsilciler Kurullarına çevre illerden gelen işyeri temsilcileri ve üyelerimiz de katıldı.

Çeşitli bölgelerde yapılan toplantıları, Genel Merkez ve Şube Yönetim Kurulu üyelerimiz yönetti.

Toplantılar, Yönetim Kurulu üyelerimizin toplu sözleşme taslağının oluşturulması sürecini ve taslakta yer alan çeşitli ekonomik, demokratik ve sendikacı is-

temlerin gerekçelerini açıkladığı konuşmalarla açıldı. Konuşmaların ardından, toplantılara katılan temsilcilerimize taslaklar dağıtıldı ve taslakların genel bir incelemesi için ayrılan zaman aralığından sonra taslak konusunda temsilci ve üyelerimizin görüşleri alındı.

Temsilci ve üyelerimizin toplu sözleşme taslağı konusunda dile getirdikleri görüşlerin, sorular ve yanıtların ardından, sözleşme taslağımız ve toplu sözleşme sürecinde izleyeceğimiz temel politikaları içeren bir karar metni temsilcilerimizin onayına sunuldu.

Ve taslağımız alkışlar arasında, oybirliğiyle kabul edildi.

Temsilci ve üyelerimizin oybirliği ile kabul ettiği temsilciler

kurulu kararımız,

“• Madde madde birlikte hazırladığımız bu taslağın, sözleşme metni haline gelebilmesi için var gücümüzle çalışmayı;

• İşyerlerindeki tüm arkadaşlarımızın bu mücadeleye aktif bir biçimde katılması için elimizden gelen tüm çabayı harcamayı”

karar altına alıyor;

“Sendikamız çatısı altında, birlik ve beraberlik içinde vereceğimiz bu mücadele büyük-küçük, hiçbir engel tanımaya-çağımızı” dost-düşman herkeşe bir kez daha ilân ediyordu.

Tam temsilciler kurullarında paylaşılan ortak bir duygu da, Ankara'da BASS Sendikasıyla birlikte düzenlenen “Dostluk

Şenliği”ne gönderilen mesajlarda somutlanıyordu:

“Sorunlarımız ortak... Çözüm yollarımız da...

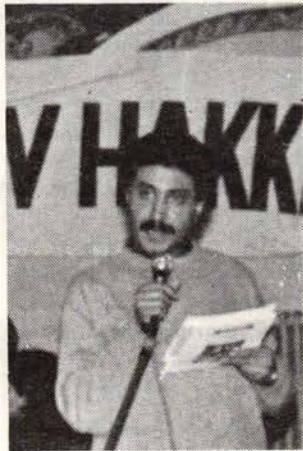
Eğer insanca yaşamaya yetecek bir ücret istiyorsak,

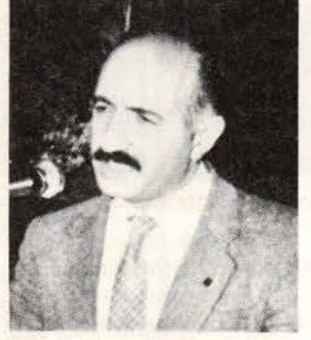
Eğer işyerlerimizde emekçilik onuruna yaraşır çalışma koşulları istiyorsak,

Eğer bütün bunların önüne kale gibi dikilen, tek bir vücut olmuş işverenler cephesini geriletmek istiyorsak;

Birliğimizi, dostluğumuzu pekiştirmekten, ortak sorunlarımıza karşı birlikte mücadele etmekten başka çaremiz yok.”

diyen tüm temsilci ve üyelerimiz, şenliği mesajlarla selâmlıyordu.

Genel Başkan Mehmet Ali Evcit

ŞAMA GEÇMESİ İÇİN ve GEREKLİ

GENEL TEMSİLCİLER KURULU KARARI

Temsilciler Kurulumuz, ülkemiz, işkolumuz ve sendikamız açısından önemli bir uğrakta toplanıyor.

Sendikamız toplu sözleşme mücadelesi de bu ekonomik, demokratik ve sendikal süreçlerle çıkıyor.

ün bu süreçleri gözönünde bulunduran Temsilciler Kurulumuz, sendikamızın önünde duran ilk hedefi;

- * İnsanca yaşamaya yetecek bir ücret artışı,
- * İşyerlerinde insan-

lık onuruna yaraşır çalışma koşulları,

* Ekonomik ve demokratik haklarımızı güvence altına alacak etkili sendikal güvenceler getiren bir toplu sözleşme bağlatmak olarak tanımlıyor.

Temsilciler Kurulumuz, ancak böylesi bir sözleşmenin, sendikal haklarımız için ülke genelinde yürütölmekte olan mücadeleye ve işkolumuzda sendikal birliğin sağlanmasına somut katkılar getire-

ceğine inanıyor.

Bu bilinçle biraraya gelen Temsilciler Kurulumuz, toplu sözleşme taslağımızın ve taslağımızda somutlanan vazgeçilmez hedeflerimizin, yaşama geçirilmesi için vargücümüzle mücadele edilmesini karar altına almaktadır.

İşyerlerimizdeki üyelerimizden, Genel Merkezdeki yöneticilerimize dek tüm BANKS'lıların elbirliğiyle oluşturduğu bu taslağın savunulması

in, bugün hergünden daha geniş katılımı, daha aktif ve daha bilinçli bir mücadeleye gereksinim vardır.

Temsilciler Kurulumuz, tüm üye ve temsilcilerimizin bu bilinçle hareket edeceğine tam bir güven duyarak; duygu, düşünce ve güçbirliği içinde bütünleşen sendikal gücümüzün ulaşamayacağı hiçbir hedef olmayacağına ilişkin inancını bir kez daha vurgular.

“...Biliyoruz ki, bu taslakta yer alan istemlerimizin tümünü ve taslakta yer aldığı biçimiyle sözleşme metnine taşımak hiç de kolay olmayacak. Ama yine biliyoruz ki, yaşama ve çalışma koşullarımızın varlığı tahammül edilmez nokta; artık taviz veremeyeceğimiz, geri adım atamayacağımız noktaları da gösteriyor.

İki yıldır %170'lere varan enflasyonun ücretlerimizde yol açtığı yıkımı bizzat yaşamış insanlar olarak “İnsanca yaşamaya yetecek bir ücret” istemimizden geri adım atabilir miyiz?

İşyerlerimizde yerleştirilmeye çalışılan tek taraflı, keyfi, baskıcı yönetim anlayışına daha fazla tahammül edebilir miyiz?

Ekonomik, sosyal ve demokratik kazanımlarımızın biricik güvencesi olan sendikal haklarımız konusunda ödün verebilir miyiz?

HAYIR

Bunları elde etmek için vereceğimiz mücadelenin ne denli zorlu olduğunu da biliyoruz.

Ama inanıyoruz ki, Sendikamız çatısı altında ördüğümüz birlik ve beraberliğimiz, bilinçli ve aktif mücadelemiz bizi her koşulda başarıya ulaştıracaktır.”

Genel Sekreter Atif Yıldız

...Hepimiz bizzat yaşarak biliyoruz ki, içine itildiğimiz çalışma ve yaşam koşulları artık her türlü tahammül sınırını aşmış durumda.

Durum bu olduğunda iki yıl boyunca alacağımız ücretleri ve diğer parasal hakları; çalışma koşullarımızı ve bunları savunmamızı sağlayacak olan demokratik ve sendikal haklarımızı belirleyecek olan bu toplu sözleşmeyi istemlerimize en yakın bir biçimde imzalamak yaşamsal bir önem kazanmaktadır.

Ve geçmiş deneyimlerimiz de, bugün yaşadıklarımız da göstermektedir ki, işverenin ellerindeki olanaklar ne denli sınırsız olursa olsun, yetmeyebilir. Birlik, bilinç ve bilimin yol gösterdiği bir mücadeleden galip çıkan, her zaman işçi ve emekçiler olmuştur.

Genel Örgütlenme Sekreteri Nilüfer Boztepe

Çalışma koşullarımız gün geçtikçe kötüleşiyor. Sürekli artan iş hacmi nedeniyle adeta birer makina gibi hiç durmadan çalışmak zorunda kalıyoruz.

Hamile arkadaşlarımız sekiz saatini Tele-İşlem ekranlarının önünde geçirmek durumunda kalıyor. Amerika ve Avrupa'da artık kullanılmayan sistemlerin alt yapısı tam oturmamış olan ülkemize yerleştirilmeye çalışılması sonucu ortaya çıkan bir takım aksaklıklar nedeniyle sekiz saati aşan çalışmalar yapmak zorunda bırakılıyor. Bu mu insana, çalışana saygı?..

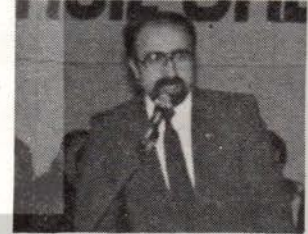
İnaniyorum ki, işkolumuzdaki diğer arkadaşlarımıza da örnek olması açısından taslağımız onurumuz olacaktır.

Artık yakınmanın değil, yakındığımız koşulları değiştirmenin zamanıdır.

Genel Mali Sekreter Erol Ayar

... 1. ve 2. yıl zamlarını saptarken ülkemizde ekonomik koşulları gözönüne aldık. Eşdeğer bankalarda çalışanların aylık ücret ortalamalarına baktık. Sizlerin taleplerine baktık ve insanca yaşamın asgari limitine ulaşmayı hedefledik. Ve yine ücretler arasındaki dengeyi saptayabilmenin temel koşulu olarak seyyanen zam ilkesini sizlerin talepleri doğrultusunda biçimlendirdik. Ve seyyanen zammın ayrılmaz parçası olarak kıdem ve yükselme zamlarını maddeleştirdik...

Genel Yönetim Kurulu üyesi Erdiñç Işırtman

"1. Enflasyon etkilerinden korunmayı ve çağımıza yarışır bir ücret düzeyi sağlamayı,

2. Sosyal hakları ve parayla ifade edilen sosyal hakları geliştirmeyi,

3. Sendikayı işyerinde yapılandıran bir politika izlemeyi,

4. Yeni teknolojik aygıtlar karşısında ortaya çıkan iş güvencesi, iş bölümü, istihdam, yükselme gibi sorunları çözümlenmeyi,

5. Nakiller, yükselmeler, kurullar konusunda sendikal denetim mekanizmasını ve objektifliği yakalamayı,

6. Çalışma koşullarını iyileştirme ve fazla çalışmaları fazladan çalışma yapan süreci durdurma ve izlenimleri artırma,

7. Sendikayı yalnızca ücret zamları ve parasal hakları elde eden bir örgüt değil, üyenin her sorununa eğilebilme-yi de amaçlayan birer çağdaş örgüt haline getirebilmenin koşullarını oluşturmayı hedef aldı."

Genel Eğitim Sekreteri Zafer Soykan

Bugün geleceğimiz açısından da büyük önem taşıyor:

• Öncelikle yurdun dört bir yanına yayılmış olan Yapı ve Kredi emekçilerinin sendikal birlik ve beraberliğini perçinleyecek; sendikamız BANKS'ın gücüne güç katacak.

• Başarılı bir sözleşme, işkolumuz için de örnek olacak. Diğer işkolu sendikalarına yol gösterecek ve giderek işkolumuzdaki sendikal birliğe giden yolu kısaltacak.

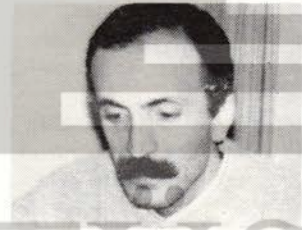
• Başarılı bir sözleşme ve bu sözleşmeyle daha da yükselicek olan sendikal bilincimiz, BANKS'ın her türlü ekonomik, demokratik ve sendikal mücadeleye katkısını artıracak. Demokrasi mücadelesinde de ön sıralarda yer almasını sağlayacak.

Genel Yönetim Kurulu üyesi Osman Gül

Çalışma koşullarını düzenlerken haftalık çalışma saatlerini çağımıza yakışan bir düzeye indirmeyi amaçladık. Fazla çalışmaların önlenmesi ve denetlenmesi konusunda yeni istemlere yer verdik. Kurslar ve yükselmelerde objektifliği ve fırsat eşitliğini sağlayabilmek için kurs ve sınav sistemiyle birlikte yan ilerleme konusunu yeniden gündeme getirdik.

Taslağımızın tümünde Banka işkolunda geniş bir biçimde uygulamaya konulan Tele-İşlem ve ekranlı üniteye çalışan arkadaşlarımızın sorunlarına çözüm getirmeye çalıştık.

Genel Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Yılmaz

Taslağımız 11 Bölüm ve 101 maddeden oluşuyor. 2. Dönem Toplu Sözleşmenin 91 maddeden oluştuğu düşünülürse 10 ilave maddemiz var demektir.

Taslağın 5.bölümünde yer alan 31 madde YKB çalışanlarının parasal ve parayla ifade edilen haklarını belirliyor. Bu bölüm toplu sözleşmede 29 maddeden oluşuyordu. Bu 31 madde düzenlenirken

- Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durum,

- İşkolumuzdaki ekonomik durum ve YKB emekçisinin yaşama ve çalışma koşulları gözönüne alındı.

Genel Yönetim Kurulu üyesi Orhan Tezcan

1988 yılında, gerçekleşen enflasyon %80'lere fırladı resmi rakamlarla. Piyasada ise bu %120'ler civarında. Bundan en çok etkilenenler bizler olduk. 1987 yılında 100 TL. ekmek için 6 dakika çalışırken 1989 yılında gramaj ayarlamaları ile yapılan zamlar hariç olmak üzere aynı ekmek için 10 dakika çalışıyoruz.

Biz geçmiş yıllarda kaybettiklerimizi bir toplu sözleşme döneminde geri almanın değil, ancak bugünü yakalayabilmenin mücadelesi içindeyiz. Biz başka bir deyişle, işverenden gökteki yıldızları değil, insanca yaşayabilmenin asgari düzeyini istiyoruz.

BİRLİKTE SAVUNMAK...

Aylardır her konuda altını çizmeye çalıştığımız, her alanda yaşama geçirmek için özel bir çaba harcadığımız temel bir ilkimiz var:

“Çağdaş ve demokratik sendikacılık”

Yani; üyelerimizi ve sendikamızı ilgilendiren büyük-küçük her konuda üyelerin söz ve karar sahibi olması ilkesi;

Ve bu ilkenin yaşama geçirilmesi için aşağıdan yukarıya-yukarıdan aşağıya her kademede ödünsüz bir biçimde uygulanmaya çalışılan geniş bir sendikal demokrasi işleyişi...

Kısacası, kararlarımızı birlikte almak, hedeflerimizi birlikte saptamak ve bunlar uğruna hep birlikte mücadele etmek.

İşte toplu sözleşme sürecimize de başından sonuna dek bu ilke damgasını vuruyor; vuracak.

Daha toplu sözleşme taslağının ilk çalışmalarına bu ilkeyi yaşama geçirerek başladık.

İlk hedefimiz, işyerlerinde yaşanan sorunları saptamaktır. Ülke çapında başlattığımız işyeri ziyaretleri programında ve yapılan çeşitli toplantılarda, sorunları “birlikte” saptamaya, çözüm yolları

nı “hep birlikte” aramaya çalıştık.

Toplu sözleşme taslağını hazırlarken aynı yöntemi izledik. Taslak formumuzu tek tek her işyerinde tartışmaya açtık. Taslağın işyerlerinde tartışılmasını da, işyerlerinde oluşturulan taslakların birleştirilmesini de bizzat o işyerlerinin temsilcileri ve üyeleri gerçekleştirdi.

Yönetim Kurulumuz tarafından, uzmanlarımızın çalışmaları, ülkemiz ve dünya sendikal hareketinin deneyimleri gözönünde bulundurularak yeniden gözden geçirilen bu taslak, sonuçta sizlere

sunulan biçimine ulaştı.

Ve bütün taslak çalışmalarını sona erdiginde gördük ki, taslağımız sadece bir sözleşme için değil, önümüzdeki sözleşmeler için de baz alınacak; sadece sendikamız için değil, tüm işkolumuz için yol gösterecek formülasyonlar ve istemler içeriyor. Ve bu yetkinliğin, bu başarının sırrı hemen hemen tüm üyelerimizin taslak oluşturma sürecine aktif olarak katılmasında yatıyordu.

Ancak taslağın oluşumu sürecine katılmak yetmezdi. Üyelerimizin istemlerinden

süzülüp gelen taslağın son halini yine üyelerimizin oylarına sunmak ve taslağımıza bu demokratik işleyiş içinde nihai, kesin biçimini vermek gerekiyordu.

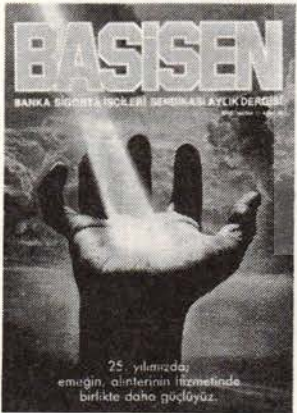
İşte 18-19 Mart 1989 günlerinde yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan temsilciler toplantılarının amacı buydu. Tüm bölgelerde yapılan toplantılarda taslağımız üyelerimizin oybirliğiyle kabul edildi.

Şimdi sıra, oybirliğiyle kabul ettiğimiz bu taslağı sonuna kadar savunmakta. Birlikte saptadığımız bu istemleri sözleşme maddesi haline getirmek için birlikte mücadele etmekte.

İZMİR'DE ŞAHLANDIK

.....
"Birleşik güç yenilmez"
"Birlikten kuvvet doğar"
Bunlar birer belgi olarak yıllardır söylenir. Yıllardır sendikaların önünde bir amaç olarak konur. Genel kurullarda toplantılarda ve ikili görüşmelerde birlik olayı ve gerekliliği yinelenir. Bunun zorunluluğu ve kaçınılmazlığı üzerinde durulur. Kimi zaman atılan olumlu adımlar da ileri birliklere eşik oluşturur. Kimi zaman ise geri noktalara düşülür.

Ama ne olursa olsun birlik güzeldir.
Gereklidir.
Olmasa olmaz niteliktedir.

★
Yıl 1989... Bu yılı saymazsak 2000'e 10 yıl var. Onda bir asır yani... Sorunlar ise az değil. Sendikalaşma oranı düşük. Kamu görevlilerinin sendikalaşması yasak. Çalışma yaşamını düzenleyen yasalar kısıtlı. İşkolların-

da grev yasağı var. Genel grev, hak grevi yapılamıyor: yasadışı... Sendikaların toplumsal etkinliğinin azaltacak her türlü önlem alınıyor. Siyasal örgütlenmeler özgür değil. Demokratik haklar sınırlandırılmış. Bütün bunlar birer gerçek...

★
Sendikalar ve sendikal örgütlenmeler düne göre daha değişik normlar içinde. Sendikalar artık tüm ücretlileri kapsamına almayı amaçlayan toplumsal ve ekonomik örgütler. Toplumsal örgütler: çünkü, toplumsal yaşamın ayrılmaz parçaları, unsurları... Onların özgürlüklerinin sınırı demokrasinin sınırını, düzeyini, boyutunu gösteriyor. Demokrasinin turnusol kağıdı... Ekonomik örgütler: çünkü, çalışanlarını daha iyi yaşama ve çalışma koşullarına ulaşması ve ücret iyileştirmeleri için taraf olan. onayı alınmadan yasal yaşamın veya uygulamanın yapılamadığı örgütler.

★
Bütün bu gerçekler içinde banka işkolunda ve genel olarak ülkemizde sendikal hareket ne düzeyde. Birlik ne durumda, neler bekleniyor neler söyleniyor.

Burada polemik yapacak değiliz. Şunu ya da bunu eleştirecekte. Görüşlerimizin eleştirilmesi de bizi kapalı tutumlara itecek değil. Birlik yolunda ilerletici her adım bizi ilgilendirir. O'na bakan bir sempatan değil birliği yaşatacak yaratarlardan olmak isteriz.

★
Özel ve kamu bankalarında Bankalar Birliği yayınlarına göre 156.924 insan çalışıyor. Bunun 100.000 kadarı kamu, kalanı özel bankalarda. Çalışma Bakanlığı verilerine göre ise 68.859'u sendikalı. Sendikaların sayısı: 5.

Sorunlar ise ortak.
Neler bunlar?
Grev hakkı yok. Toplu sözleşmeler normal presüdür ile değil,

89 BOŞA GEÇMESİN!..

banka işkolunda birlik sorunu

güc İşçi İşçi

BANKA VE SIGORTA İŞÇİLERİ SENDİKASININ YATIM ORGANİZASYONUNA

SENHAKIMIZ ALEYHİNE AÇILAN DAVA SONUÇLANIYOR

KARAR 14 KASIM'DA

GÜNDEM

Bir ibaretin ardından...

BİRİŞİMİN KURULUMUNUN DAVASININ İHTİŞİMLERİ

BİRİŞİMİN KURULUMUNUN DAVASININ İHTİŞİMLERİ

BİRİŞİMİN KURULUMUNUN DAVASININ İHTİŞİMLERİ

yüksek hakem kurulu aracılığıyla götürülüyor. Yeni teknoloji yeni sorunlar yaratıyor. İstihdam hacmi daralıyor. Ya da duruyor. Fazla çalışmalar yaygın. İş hacmi geniş. Ücretler düşük. Sosyal haklar yeterli değil. İşyerleri sendikal güvencelerle örülmemiş, Anti-sendikal tutumlar yaygın. Sendikalaşan personel azımsanmayacak çoklukta. Yönetici personel, güvenlik görevlileri, sözleşmeli personel: Hepsisi iş güvencesi olmayan insanlar. Her bankada çalışanın ayrı sorunları yok değil. Var. Ama bu ortak sorunlar sözkonusu olduğunda ikincil önemde...

Bu durumda ortak sorunlar ağır basıyor. Aynı işkolunda örgütlü bulunan sendikalar ise teorik olarak olaya birbirine paralel bakıyor. Sorunların saptaması benzer. Biri diğerinden daha az sorun içinde değil. Yakınılan ve değişmesi istenenler hemen hemen aynı. 4'ü aynı uluslararası federasyona 2 tanesi aynı ulusal

federasyona yani Türk-İş'e bağlı.

★
Bu olumlu gelişmeler karşısında sendikaların ayrı ayrı örgütlülüklerini korumasının anlamı var mı?

Sendikalar ortak sorunlar için tek bir sendikal örgüt içinde birleşemezler mi? Ayrı kalmanın bütün bu sorunlar karşısında gerekçesi olabilir mi?

Nesnel koşulların önüne öznel gerekçeler, engellemeler nedenli gerçekçi olur?

Birlik yolunda atılacak her adım kimin için atılmalı?

Banka sendikaları bugün nesnel olarak işletme sendikaları değil mi? Tek bir işkolu sendikası yaratılamaz mı?

Öznel beklentiler ve düşünceler zaman içinde en uygun koşullarda aşılabilir mi?

★
Bankalar ayrı işyerleri olması ve özünde rekabete dayalı olma-

ları nedeniyle birer işletmedir. Burada çalışanlar karşılıklı rekabet şartlarında kalamazlar. Örgütleri hiç...

Evet... Değişmesi gerekenler var.

2000'e doğru ay ay, yıl yıl birlik sorununu çözümlemek zorundayız. 1989 yılı 1988 yılı gibi boşa geçen bir yıl olmasın.

Banka işkolunda ayrı ayrı işletme sendikalarına değil tek işkolunda örgütlü tek sendikal örgüt olmalıdır.

Buna nasıl varılır? Kuşkusuz bugünden yarına değil: Ama sistematik ve programlı bir geçiş, güçlü ve etkin bir toplumsal örgüt yaratılmalıdır. Bugün için gerekli eksen ne ise o ortak saptanmalı, ortak kararlar, ortak tavırlar, ortak girişimler sağlanmalı. Birlik için kısa, orta ve uzun amaçlar belirlenmelidir.

Banka sendikaları geleceklelerini ellerine almalı, tarihi yakalamalıdır.

banks

Biller

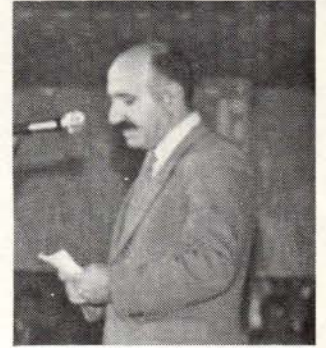
TOPLU SÖZLEŞME İÇİN GERİYE SAYMA BAŞLADI

- **Birlik yolunda atılacak her adım kimin için atılmalı?**
- **Banka işkolunda ayrı ayrı işletme sendikaları değil tek sendikal örgüt olmalıdır.**
- **2000'e doğru ay ay, yıl yıl birlik sorununu çözümlemek zorundayız.**
- **Sendikalar ortak sorunlar için tek bir sendikal örgüt içinde birleşemezler mi? Ayrı kalmanın sorunlar karşısında gerekçesi olabilir mi?**

**BASS GENEL BAŞKANI
TAMER SONALP**

**BANKS GENEL BAŞKANI
MEHMET ALİ EVCİT**

BASS ve BANKS ÜYELERİ ELELE!..

DOSTLUĞA ÇAĞRI

BASS Sendikası ile BANKS 18 Şubat 1989 günü 'Ankara Maltepe'de ortak bir dostluk şöleni düzenlediler.

Her iki sendikanın üyeleri ve yakınlarının yığınsal olarak katıldığı şöleni, aralarında SHP Milletvekili Ömer ÇİFTÇİ'nin de bulunduğu birçok konuk da izledi. Şölene katılmayan çeşitli demokratik kişi ve kuruluşlar, BASS ve BANKS Sendikalarının bölge şubeleri ve çeşitli işyerlerinde çalışan üyeler de çektikleri telgraflar, gönderdikleri mesajlarla selamladılar dostluk şölenimizi.

Şölenin açılışında, BASS Ge-

nel Başkanı Tamer SONALP, BANKS Genel Başkanı Mehmet Ali EVCİT, BANKS Ankara Şubesi Başkanı Nihat CANPOLAT birer konuşma yaparak, ortak sorunlarla karşı karşıya olan iki sendikanın birlik ve beraberliğini güçlendirmesinin önemini vurguladılar.

BASS Genel Başkanı Tamer Sonalp konuşmasında Banka çalışanlarının ortak sorunlarına değinerek, bu sorunları yok edecek gücün birlikte olmaktan, dayanışmadan geçtiğini belirtti.

Genel Başkanımız Mehmet Ali EVCİT yaptığı konuşmada, şöleni "üyelerimiz arasındaki

dayanışma ve dostluğu artırma, sorunlarımızın çözümüne yeni yaklaşımlar, yeni beklentiler getirme açısından olumlu ve ileri bir aşama" olarak niteledi. Sorunlarımızın ve çözüm yollarının ortak olduğunu vurgulayan Evcit, "Bu nedenle her iki sendikanın da tek tek her üyesi biraraya gelip bu sorunları tartışmalıdırlar. Birlikte çözüm yolu aramalıdırlar. Birliğimizi pekiştirmeye katkıda bulunacak ortak gezi, folklor, koro gibi sosyal etkinlikler bundan böyle devam etmelidir" dedi. Ankara Şube Başkanımız Nihat Çanpolat da yaptığı konuşmada, banka

emekçilerinin geçmişteki örnek sendikal birliğine değinerek, "Bu şölendeki birlik ve beraberliğimizi, dost sıcaklığını işyerlerimize, işletmemize ve tüm ortak mücadele alanlarımıza taşıyalım" çağrısını yaptı.

Konuşmaların ardından, çeşitli sanatsal etkinlikler sunuldu. Şölen boyunca, BASS Klasik Türk Müziği grubu BANKS Tiyatro ve Halk Oyunları gruplarının gösterileri, Musa Eroğlu, Hasret Gültekin ve Özgür Ozan'ın seslendirdikleri parçalar ilgiyle izlendi, ilgiyle dinlendi.

"NİCE ZAMANLARI TAŞIYORUM İÇİMDE..."

Yapı Kredi Genel Müdürlüğü'nde sendikamız işyeri temsilciliğinin açtığı şiir yarışması sonuçlandı. Yarışmaya katılan şiirlerin derecelendirilmesi sonucunda Oya Aytemiz'in "Okurken" adlı şiiri birinci, Yılmaz Kırmızı'nın "Hayatımız gibi eriyen yüzlerimiz" adlı şiiri ikinci, Nurettin Kurt'un "Başkan seçecekler barışa" adlı şiiri üçüncü oldu. Selçuk Omrak'ın "Yaratılan değerler yetmeyecek" adlı şiiri de övgüye değer bulundu.

OKURKEN...

Bugün nice zamanları taşıyorum içimde ve tüm insanlarla berabermişçesine kalabalığım. Sanki bütün efsaneleri yaşamışçasına heyecanlı, çekilen tüm acılara ortakmışçasına bitkin, dünyanın bütün dostluklarına sahipmişçesine gururluyum.

Bir an o çılgıncı duyuyorum ta yüreğimde, bir anne çocuğunu yitirmiş uzaklarda ağhyorum. Kaybediyorum benim gibi birçoklarıyla beraber ilkençlik hayallerimi, sevgilerimi, umarsızım. İşte o küçük çocuk gülümsüyor yüzüme, bir kitabın kapagından kocaman gözleriyle... Tüm çocuklarla eleyleyim o an, hiç yaşlanmamacasına koşturup oynuyorum. Sayfaların arasından bir yolcunun yorgun ama mutlu gözlerini görüyorum. O dönüyor sılasına, bense yolumu sürdürüyorum.

Ak giysili bir genç kız bir güvercin koyuyor omuzlarıma, Uçuyorum beraber, dağlar denizler aşyıyorum hiç görmediğim diyarların hiç tanımadığım insanlarıyla bilmediğim dillerde şarkılar söylüyorum. Sıcacık bir el tutuveriyor elimi, oysa o çok uzaklarda şimdi; şaşıyorum.

Bir kitapta sanki bütün insanları görüyorum, yaşantılar, doğumlar, ölümler geçiyor gözlerimin önünden... Ben bugün bütün sevinçlere, bütün acılara açtım yüreğimi, dünyayı aldım içime dönüyorum...

1986-Temmuz
Oya AYTEMİZ

Şiir Yarışmasına katılan üyelerimiz Genel Müdürlük BANKS Temsilcilik odasında birlikte...

BAŞKAN SEÇECEKLER BARIŞA

Başlar soğuklar birazdan.
Dökülendir, ağaçlarda yapraklar,
Özgürlüğün eli üşüyendir;
Donduracaklar düşünceyi.
Göçmüş kırlangıçlar;
güvercini barışın.
Geçmez bir zaman,
Göçerim ben de
Soğuktan sıcağa değil,
Donmaya belki.
Üzerinde soğuk karların,
sere serpe sürecekler
ayaklarımdan;
Yolum gözler zindanlar,
satacaklar şiire.
Dudaklarımda kasırganın
türküsüdür.
Özgürlüğe doğacak düşün.
ve savaşlar kaçınılmaz,
kahpesine zamanın.
Akan kan kırmızısı,
dolaşırken damarda katmer,
Yarıdır yeni gün,
Yeni bir diriliştir,
Ölmek üzere hiç.

Nurettin KURT

YARATILAN DEĞERLER YETMEYECEK

Yeryüzünde
Birşeylerin değişmesini
İstiyorsak
İyiye, Güzele,
Umut ve sevgiye...
Yönelmeyi amaçlıyorsak
Önce bizler değişmeliyiz.
Bir kucak dolusu olabilmek için
Yoğunlaşıyoruz
Bizi anlayanlar
Anlayacak olanlar
Bir kucak dolusu
Sevgi ile yoğunlaşıyoruz.
Bir yakınmam yok
İnsanlardan yana
Etraf
Güllük güllüstanlık
Ne varki güllerin dikenini çok...

Selçuk OMRAK

HAYATIMIZ GİBİ ERİYEN YÜZLERİMİZ

Duvarlara asılı resimlerde ışıklar
Gözün rotasında derinleşen güzellik
Gölgede gülebilen yalnız o kuyular mı
Yüzün, yanın bir tebessümdür senin
Eriyen ışıklar oynuyor gözünde
Hayatımız gibi birden koşturarak
birden durarak...

Yılmaz KIRMIZI

"ZORUNLU ÇEKİRDEK" ZORLU ÇEKİRDEK Mİ?

Avrupa Topluluğuna giriş süreci için son günlerde sürekli bir çaba gözleniyor. 1992 hedefi üzerinde gözle görülür bir hareketlilik var. Avrupa Topluluğu Türkiye'nin gündeminde... Bu artarak sürececek...

Bu arada neler yapılıyor?

Bankalar AT'a giriş sürecini değerlendirerek ön hazırlıklar yapıyor; sermaye yapılarını, çalışma sistemlerini, teknolojilerini gözden geçiriyor, değiştiriyorlar. Hükümet bakanlıklarının yapısını işleyişini, yasaların durumunu gözden geçiriyor.

Ve daha bir çok çaba.

AVRUPALILIĞIN KOŞULU

Peki bütün bunlar olurken çalışma yaşamına ilişkin yeni düzenlemeler ne düzeyde? Yapılıyor mu? Genel görüş ağırlıklı düşünce nedir?

Türkiye AT'ye giderken bakanlıkların diğerlerinde olduğu gibi Çalışma Bakanlığı'nda da yeni örgütlenme yapmak istiyor. Bakan İmren Aykut Bakanlığın Avrupa Standartlarına uygun duruma getirilmesi için bir komisyon oluşturulduğunu açıkladı. Komisyon bu konuda araştırma yapacakmış.

Çalışma yaşamına ilişkin yasaların Avrupa Topluluğu ülkelerindeki standartlara ulaşması konusunda ise açıklanmış somut bir girişim yok. Türkiye'nin Av-

rupa'daki çalışma yaşamını düzenleyen asgari standartların belirtildiği **Avrupa Sosyal Şartı**'ni imzalayacağı daha doğrusu buna zorunlu olduğu kesin. Ama Türkiye'nin, anlaşmanın "**Örgütlenme Hakkı**" başlığını taşıyan 5. ve "**Toplu Pazarlık Hakkı**"nı düzenleyen 6. maddelerine çekince koyacağı bekleniyor.

"AVRUPA SOSYAL ŞARTI" NİN 2 MADDESİ:

İşte "Avrupa Sosyal Şartı"nda yeralan ve sözleşmenin "atar damarı" sayılan 5. ve 6. maddeler:

"Madde 5- Örgütlenme hakkı: Sözleşmeci taraflar; çalışanların ve çalıştırılanların ekonomik ve toplumsal çıkarlarını korumak için yerel, ulusal ve uluslararası örgütler kurma ya da bu örgütlere üye olma özgürlüğünü sağlamak ya da geliştirmek üzere, ulusal yasaların bu özgürlüğü zedelemesini ya da zedeleyici biçimde uygulanmasını önlemeyi üstlenir.

Madde 6- Toplu pazarlık hakkı: Toplu pazarlık hakkının etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere sözleşmeci taraflar;

"ZORUNLU ÇEKİRDEK"

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin kabul ettiği ilk uluslararası sözleşme olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ekonomik ve sosyal yanını tamamlayan bir belge. 18 Kasım 1961'de imzalanan sözleşmenin ilk imzacılarından biri de Türkiye. Avrupa Sosyal Şartı'na gö-

re bu antlaşmayı imzalayan ülkeler "**zorunlu çekirdek**" sayılan yedi maddelik bir kümeden en az beş maddeyi kabul etmek zorunda bulunuyorlar. Şartın ikinci bölümünde yer alan ve "**zorunlu çekirdek**" olarak nitelendirilen bu 7 maddenin başlıkları şöyle:

"Çalışma hakkı, örgütlenme hakkı, toplu pazarlık hakkı, toplumsal güvenlik hakkı, toplumsal ve tıbbi yardım hakkı, ailenin toplumsal, yasal ve ekonomik korunma hakkı, göçmen işçilerin ve ailelerinin korunma ve yardım hakkı."

ONAYLAMAK, AMA NASIL!..

28 yıl önce sözleşmeyi tüm maddeleriyle imzalayan Türkiye; şimdi, sözleşmenin önemli iki hakkını çekince koyarak onaylamak istiyor. Böylece hem ulusal ve uluslararası demokratik çevrelerde belli bir itibar kazanmış ve hem de sözleşmenin getirdiği en önemli yükümlülüklerden kaçınmış olacak.

Geçtiğimiz yıl Türk-İş'in aldığı eylem kararlarının önünü kesmek, ILO'dan gelen baskıları hafifletmek için çalışma yaşamını ilgilendiren yasalarda incir çekirdeğini doldurmayan değişikliklerle gününü kurtarmaya çalışan yönetim, bugün de aynı arayışlar içerisinde.

1. Çalışanlar ve çalıştırılanlar arasında ortak görüşmeleri geliştirmeyi,

2. Gerekli ve uygun olduğu durumlarda, toplu sözleşme yollarıyla iş koşullarının düzenlenmesi amacıyla çalışanların ya da çalıştırılan örgütlerinin çalışanların örgütleriyle özgürcü görüşmeleri yöntemi geliştirmeyi,

3. İş uyuşmazlıklarının çözümünde çalışanların ve çalıştırılanların, yürürlükteki toplu sözleşmelerden doğabilecek yükümlülükler saklı kalmak üzere grev hakkı dahil, toplu eylem hakkını tanıyarak,

4. Çıkar çatışması durumunda çalışanların ve çalıştırılanların, yürürlükteki toplu sözleşmelerden doğabilecek yükümlülükler saklı kalmak üzere grev hakkı dahil, toplu eylem hakkını tanıyarak."